

Conceptverslag kennismakingsgesprek statencommissie Cultuur en Welzijn met Adviescommissie Cultuur

Datum: 27 januari 2010
Plaats: Landschapszaal van het Drents Museum in Assen
Aanwezig: Statencommissie Cultuur en Welzijn (verder statencommissie): Bert Hemsteede (PvdA), Herman Beerda (PvdA), Annemarie Pannekoek (VVD), Margriet Stijkel (Christenunie), Gea Smith (Groenlinks)
Adviescommissie Cultuur (verder adviescommissie): Carin Reinders (voorzitter), Jan Hein Daniëls (lid), Iris Offringa (lid), Hanka Otte (ambtelijk secretaris)

Doel van het gesprek

Informeel kennismaking met doel van gedachten te wisselen over de culturele sector in Drenthe, het provinciale cultuurbeleid en de kansen, mogelijkheden en dilemma's, bedreigingen te bespreken.

Inleiding door voorzitter

De adviescommissie is eind 2008 samengesteld na een sollicitatieprocedure. De breed samengestelde commissie bestaat uit 9 leden. Vier leden zijn afkomstig uit Drenthe, vijf leden uit andere delen van Nederland. De commissie is ook wat betreft leeftijd, geslacht, disciplines en expertise een goede mix die mede daardoor goed in staat is om over het gehele cultuurbeleid inclusief erfgoed te adviseren.

De adviescommissie heeft in januari 2009 een vliegende start gemaakt; veel aanvragen lagen al te wachten op een beoordeling. De adviescommissie heeft in 2009 een advies uitgebracht over 102 subsidieaanvragen. Tegelijkertijd heeft de adviescommissie zich het eerste jaar gegund om goed 'ingeburgerd' te raken door middel van werkbezoeken en gesprekken met aanvragers. De commissie heeft ervaren dat deze werkbezoeken van belang zijn om enerzijds beter geïnformeerd te worden én ook een inzicht te krijgen in de situatie waarin de aanvrager werkt. De discussie over de aanvraag vindt plaats in de vergadering van de adviescommissie en daar wordt ook een advies geformuleerd.

Werkwijze adviescommissie cultuur

Alle subsidieaanvragen worden ambtelijk getoetst op ontvankelijkheid (is de aanvraag compleet ingediend). De ambtelijk secretaris bereidt vervolgens de commissievergaderingen voor in samen spraak met de beleidsambtenaren cultuur én de voorzitter van de adviescommissie, waarin de ontvankelijk verklaarde aanvragen worden voorgelegd aan de adviescommissie. De beleidsmedewerkers uit het team cultuur geven via een voorblad relevante informatie betreffende de aanvraag. De commissie werkt met een 1e lezer structuur. D.w.z. dat het meest terzake kundige commissielid de aanvraag onder de loep legt van de criteria die geformuleerd zijn, vervolgens wordt in een uitgebreide discussie een standpunt geformuleerd. Alle commissieleden hebben de aanvraag bestudeerd en komen in gezamenlijkheid tot hun advies. De ambtelijke secretaris formuleert in samenspraak met de voorzitter het advies, waarbij de commissie ook nog gelegenheid heeft de definitieve tekst te becommentariëren. Het uiteindelijke advies wordt in gezamenlijkheid genomen en het afgelopen jaar waren het in alle gevallen unanieme besluiten die door de commissie genomen werden.

Algemene bevindingen van de adviescommissie na 1 jaar

De adviescommissie is op veel terreinen aangenaam verrast door de levendige culturele sector in Drenthe. Ook de begeestering en het commitment van de beide gedeputeerden en de interesse waarmee zij de adviezen van de commissie lezen is maakt dat de commissie met veel genoegen kan werken aan deze taak.

Er kan naar de mening van de adviescommissie beter en meer samengewerkt worden binnen de culturele sector in Drenthe. Daarnaast is het culturele ondernemerschap nog onvoldoende ontwikkeld. Dit merkt de commissie aan de vele aanvragen waarbij weinig een beroep wordt gedaan op private gelden, andere subsidieverstrekkers, fondsen of het bedrijfsleven.

Meer specifieke bevindingen

Natuur en kunst

De adviescommissie heeft ook de taak om desgewenst ongevraagd advies te geven. Na het eerste jaar wil de adviescommissie een advies geven over de mogelijkheden die zij ziet in de combinatie natuur en kunst in Drenthe. Op de vraag van de heer Beerda of dit is ingefluisterd door de gedeputeerde antwoordt de commissie dat dit niet het geval is. Het thema natuur en kunst in Drenthe ligt namelijk letterlijk voor het oprapen. Drenthe onderscheidt zich qua sfeer, ontwikkelingsgeschiedenis en landschapontwikkeling van de andere provincies in Nederland. Naar de mening van de adviescommissie zijn er tal van mogelijkheden om deze eigenschappen en kwaliteiten te benadrukken of meer voor het voetlicht te brengen door middel van kunst. En aan de andere kant biedt het landschap van Drenthe ongekende mogelijkheden en inspiratie voor kunstenaars. Een advies van de commissie hierover is op dit moment in voorbereiding.

Podiumkunsten

De adviescommissie is zeer verrast door de aanwezigheid van twee (semi)professionele theatergezelschappen in Drenthe: Peergroup en het jonge Nizno. De laatste jonge theatergroep heeft in korte tijd veel bijzondere projecten ontwikkeld. Verder valt het de adviescommissie op dat er op het gebied van jeugdtheater veel initiatieven zijn en wil er graag in haar rol aan bijdragen dat deze initiatieven meer gaan samenwerken.

Een zorg is dat er weinig speelplaatsen in Drenthe zijn. Vooral het gebrek aan vlakke vloer theaters maakt dat theatergroepen weinig mogelijkheden hebben. Drenthe heeft geen Kunstvakopleidingen en kunstenaars zijn dus aangewezen op Zwolle en Groningen en dat geeft een heel eigen dynamiek en ook wel problematiek. Het houdt de adviescommissie bezig hoe in deze omstandigheden toch een dynamisch podiumkunstenveld kan bloeien. Een nauwere samenwerking in noordelijk verband creëert volgens de commissie meer mogelijkheden.

Vraag en antwoord

Bert Hemsteede vraagt of de provincie niet te veel op de productie zit en te weinig de vraag stimuleert. Moet de provincie zich niet veel meer op de toegankelijkheid tot culturele activiteiten richten in plaats van het subsidiëren van aanbod? Het is voor de PvdA fractie bijvoorbeeld niet duidelijk waarom er provinciaal geld naar instellingen als Peergroup en KIK gaat.

De adviescommissie antwoordt daarop dat er wel een mogelijkheid moet zijn voor mensen om te kiezen en dat participatie bij de beoordeling van de aanvragen een belangrijk criterium is: wat is het bereik en wat doet de aanvrager er aan om mensen te bereiken?

Wat betreft Peergroup en KIK heeft de adviescommissie er rekening mee gehouden dat deze instellingen al in de cultuurnota waren opgenomen. Maar de adviescommissie volgt deze instellingen nadrukkelijk en adviseert de provincie om deze goed te monitoren. Ook bij deze aanvragers is het bereik een stevig criterium en doet de adviescommissie in haar adviezen een ernstig appèl op de instellingen om een goede publieksparticipatiegraad te realiseren. Op basis van onder andere de monitoring en tussentijdse evaluaties beoordeelt de adviescommissie of deze aanvragers hun resultaten behalen.

Het publieksbereik, de artistieke kwaliteit en vernieuwing waren belangrijke criteria bij het advies over Natuurkunst. De commissie heeft zich zeer gedegen en zorgvuldig geïnformeerd over deze aanvraag en heeft helaas moeten constateren dat ondanks alle potenties de resultaten onvoldoende zijn.

Margriet Stijkels heeft met achterban de ervaringen met PeergrouP besproken. Zij hoorde dat Peergroup als toegankelijk wordt ervaren: mensen die nooit eerder naar het theater gingen, zijn over de streep getrokken door Peergroup.

Bert Hemsteede vraagt zich nog steeds af of de verdeling van de provinciale gelden wel de juiste is. Is het niet veel belangrijker om ervoor te zorgen dat scholieren in Drenthe met de bus naar kunstinstellingen kunnen in plaats van een instelling als Peergroup of KIK te subsidiëren waarvoor relatief weinig maatschappelijk draagvlak voor is?

De adviescommissie wikt en weegt zorgvuldig, maar wil er in dit verband ook op wijzen dat het voor een instelling als KIK niet mogelijk is het werk direct in rendement (bezoekersaantallen ofwel opbrengsten in euro's te vertalen. Een instelling als KIK heeft tijd en ruimte nodig om uit de nu nog geïsoleerde situatie te raken. De commissie heeft de provincie geadviseerd KIK die ruimte te geven op basis van de kwaliteit. Je kan dat zien als een voorinvestering. Na twee jaar dient KIK opnieuw een aanvraag in vergezeld van een evaluatie van de eerste twee jaar in deze cultuurnotaperiode. Een van de voorwaarden voor subsidie is het bereik/ het aantal bezoekers. Dat moet in die tijd aanzienlijk zijn gestegen. Als deze groei achterwege blijft zal het advies bijgesteld worden.

Wat betreft Peergroup: door de kwaliteit heeft deze groep ook landelijk subsidie ontvangen en dus erkenning gekregen. De adviescommissie hoopt dat KIK zich zodanig ontwikkelt dat ook zij die erkenning krijgen.

Annemarie Pannekoek deelt de mening van Bert Hemsteede niet. Zij vindt het belangrijk dat de provincie een aantal grote culturele instellingen met een nationaal bereik heeft en dat er daarnaast gekeken moet worden naar welke activiteiten of instellingen meerdere regio's kunnen bedienen. Het is van belang om als provincie je te kunnen onderscheiden.

Drenthe en cultuur

Wat betreft de adviescommissie onderscheidt Drenthe zich op het gebied van cultuur op het gebied van jeugdtheater, locatietheater en zijn er kansen voor natuur en kunst/ landart. Wat betreft het jeugdtheater en locatietheater adviseert de commissie om meer samenwerking te zoeken. Wat betreft landart: de adviescommissie zal via een ongevraagd advies daar aandacht voor vragen. Natuur en kunst sluiten naadloos aan op de kerntaak van de provincie en projecten op dit gebied kunnen tal van andere maatschappelijke functies raken.

Tot slot

Prettig om kennis te maken. Er wordt afgesproken te zijner tijd een vervolgesprek in te plannen. Een presentatie in de statencommissievergadering over de bevindingen van de adviescommissie is overigens ook goed mogelijk.